EI JULKINEN kunnes HE annettu EDK:lle
JulkL (621/1999) 6.1 § 4 k
Suojaustaso IV

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2020 neljänneksi lisätalousarvioksi

32. Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokka

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaosto
Talousjohtaja Mika Niemelä
5.6.2020

Pääluokan valtuudet ja määrärahat yhteensä 1,574 mrd. euroa

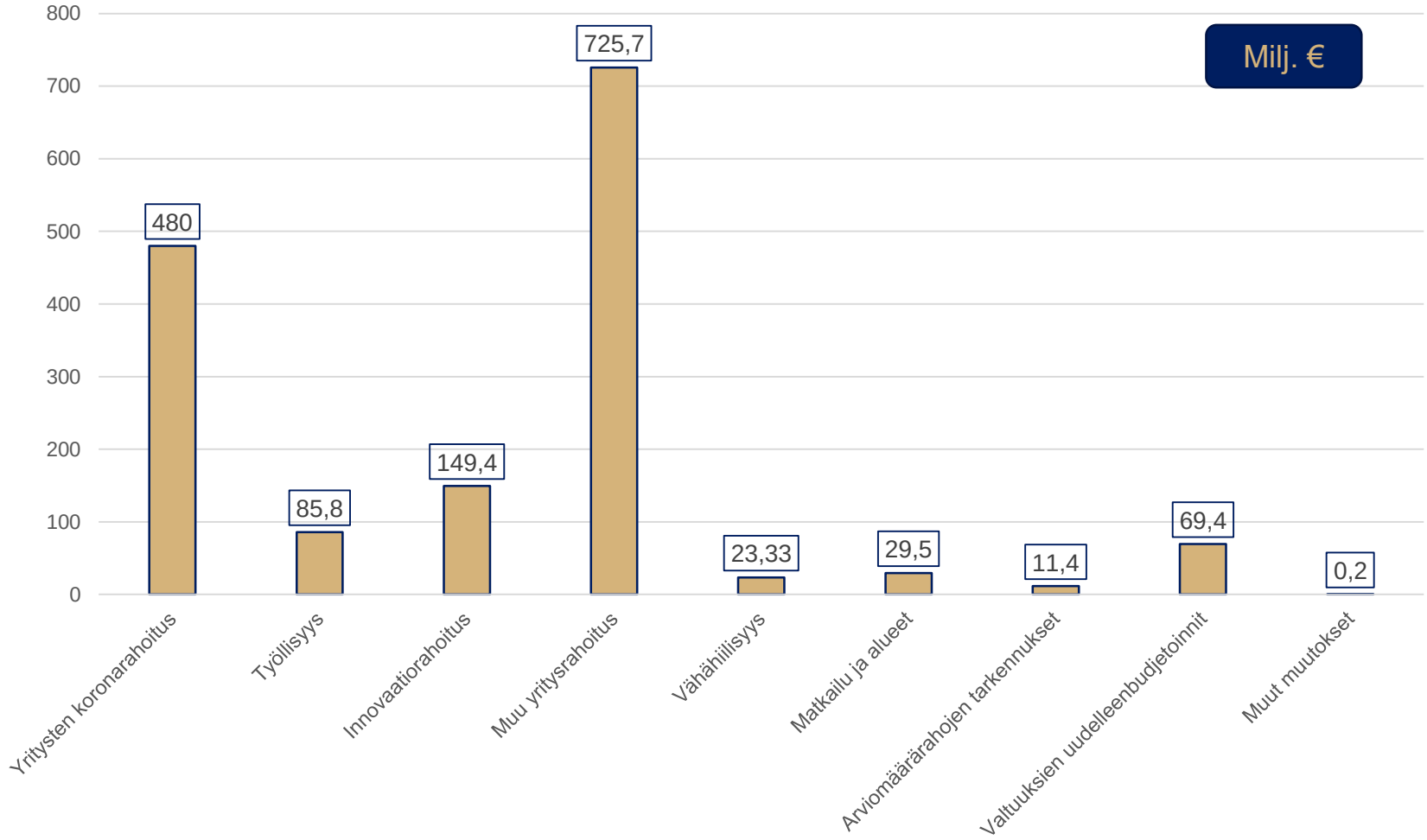

Menojen jaksottuminen eri vuosille

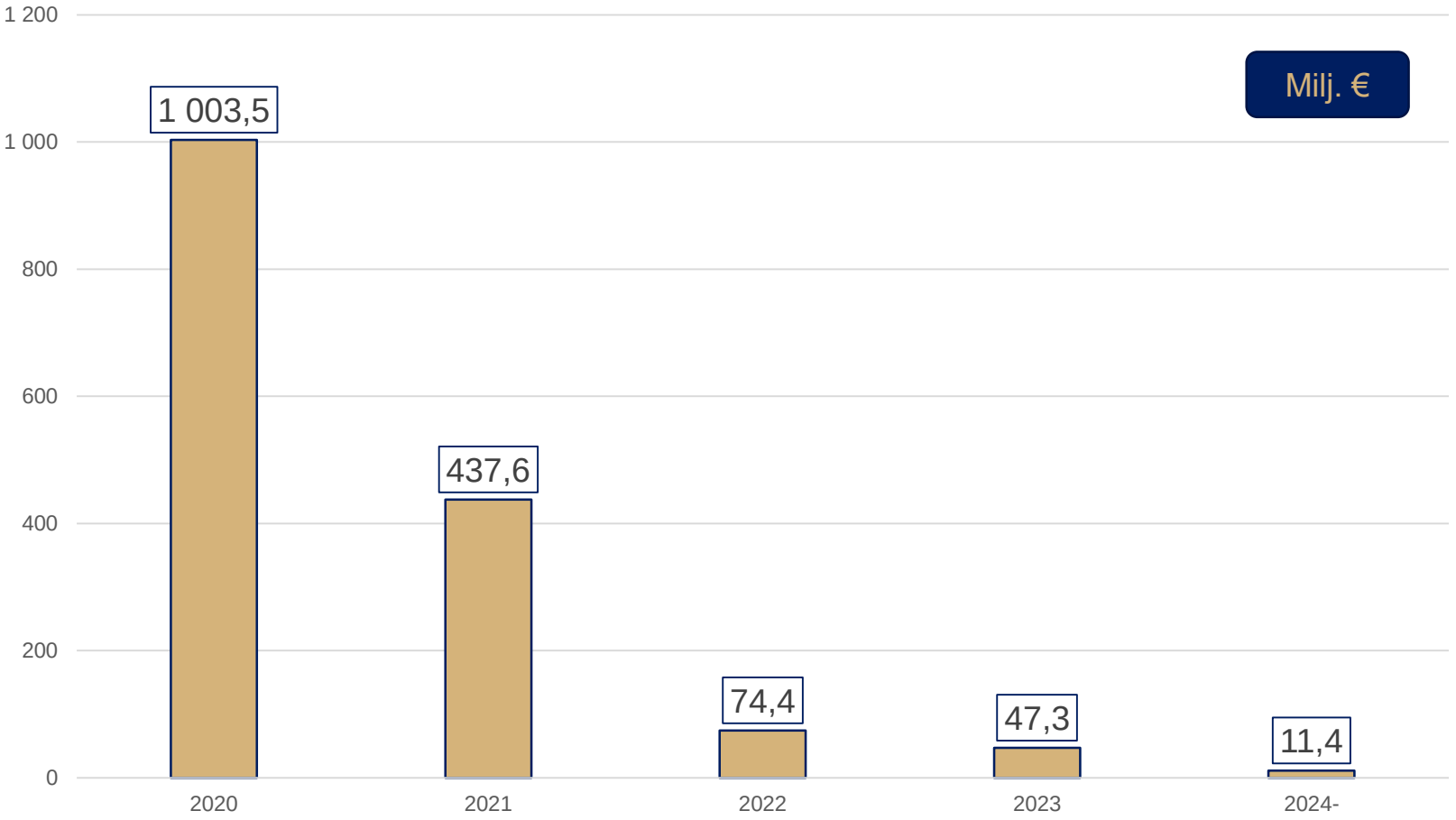

Yritysten yleinen kustannustuki

- Neljänteen lisätalousarvioesitykseen liittyen annetaan eduskunnalle 4.6.2020 HE yritysten määräaikaisesta kustannustuesta.
- Uusi määrärahamomentti *32.40.43 Yritysten kustannustuki* (arviomääräraha), jolle esitetään 300 miljoonan euron määrärahaa.
- Kustannustuki on tarkoitettu kiinteisiin kuluihin ja vaikeasti sopeutettaviin palkkakustannuksiin.
  - Yrityksille sekä liiketoimintaa harjoittaville yhdistyksille ja säätiöille.
- Tuen piiriin luetaan toimialat, joiden yritysten keskimyynti on keskimäärin vähintään 10 % vähemmän kuin vertailuajankohtana 1.3.—30.6.2019.
- Kustannustukea voidaan myöntää kahden kuukauden ajalta enintään 500 000 euroa.
  - Keskimääräinen liikevaihto 1.4.—31.5.2020 laskenut vähintään 30 % vuoden 2019 maalis—kesäkuun keskimääräisestä liikevaihdosta.
  - Muut koronapandemian johdosta myönnetyt tuet vaikuttavat tuen määrään (70-100 %) vähentävästi.

Business Finlandin koronarahoitus

- Business Finlandin käyttöön on myönnetty vuoden 2020 ensimmäisessä ja toisessa lisätalousarviossa 800 milj. euroa avustusmuotoista koronarahoitusta.
- Neljännessä lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan Business Finlandin koronarahoitukseen lisäystä 180 milj. euroa, jonka arvioidaan riittävän sisällä olevien hakemusten käsittelyyn.
- Haettu rahoitus:
  - 1,4 mrd. euroa
  - Yli 28 000 kpl
- Myönnetty rahoitus (1.6.):

	Hyväksytty kpl	Hyväksytty M€	Hylätty kpl	Yhteensä kpl
Esiselvitys	6 754	66,81	2 604	9 358
Kehitysrahoitus	5 869	430,30	2 060	7 929
Yhteensä	12 623	497,11	4 664	17 287

- Koronahaku suljetaan 8.6.2020 klo 16.15 (samanaikaisesti suljetaan myös ELY-keskusten vastaava haku).

Tesin lisäpääomitus

- Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle esitetään 250 miljoonan euron lisäpääomitusta.
- Lisärahoituksella laajennetaan aiemmin keväällä käynnistynyttä vakautusohjelmaa ja pyritään varmistamaan alku- ja kasvuvaiheen sekä midcap-yritysten rahoituksen riittävyys ja pääomasijoitusrahastojen toimintakyky.
    1) Vakautusohjelman kautta tuetaan osakesijoituksin ja vaihtovelkakirjalainoin koronaepidemian johdosta äkillisiin ja tilapäisiin vaikeuksiin joutuneita keskisuuria yrityksiä.
    2) Rahoitusta kohdennetaan nopean kasvun ja skaalautumisen yrityksiin sekä midcap-yrityksille. Rahoituksen piiriin on mahdollista ottaa myös yrityksiä, jotka eivät aiemmin olen olleet pääomasijoituksen kohteena. Toimilla pyritään varmistamaan rahoitusjärjestelyjen toteutuminen koronatilanteessa, jossa kansainväliset sijoittajat vetäytyvät kotimarkkinoille ja yritysten siltarahoitukseen suunnitellut rahoitusjärjestelyt lykkääntyvät.
    3) Rahoitusta voidaan kohdentaa myös pääomasijoitusrahastoihin, jotta varmistetaan rahastojen toimintakyky ja tarvittaessa rahoituskapasiteetin nostaminen. Rahoitusta voitaisiin kohdentaa myös kriisiyritysten tukemiseen erikoistuneiden rahastojen muodostamiseen.

Innovaatiorahoitukseen lisäpanostuksia

- VTT Oy:lle esitetään 30,7 miljoonan euron lisärahoitusta
  - 20,7 milj. euroa kvanttitietokoneen hankintaan
  - 10 milj. euroa valmistavan teollisuuden työpaikkojen palauttamiseen ja vientipotentiaalia omaavien älykkäiden sähköverkkojen kehittäminen.
- Business Finlandin avustusvaltuuksiin ehdotetaan lisäystä 75 milj. euroa
  - 60 milj. euroa suurten yritysten veturikampanjan jatkamiseen
  - 15 milj. euroa yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kumppanuusmallin pilotointiin.
- Business Finlandin pääomalainoihin lisäystä 20 milj. euroa
  - Kasvumoottorihankkeille, joissa kehitettävä alusta ja liiketoiminta edistävät merkittävällä tavalla koko ekosysteemin innovaatiotoimintaa ja liiketoimintamahdollisuuksia.
- Laivanrakennuksen innovaatiotukeen esitetään 20,75 milj. euron lisävaltuutta.
- GTK:n Mintec-koetehdaskokonaisuuden kehittämiseen 2 milj. euroa. GTK Mintec kehittää uutta osaamista raaka-aineiden ja kiertotalouden tarpeisiin tuottaen tutkimuspalveluita teollisuuden tarpeisiin.

Suomen Malmijalostus Oy:n pääomitus

- Tavoitteena on nostaa suomalaisten mineraalien jalostusarvoa, edesauttaa tätä kautta uuden korkean teknologian akkuteollisuuden alan muodostumista Suomeen ja profiloitua kestävän sähköisen liikenteen globaalina edelläkävijänä. Pyrkimyksenä on siirtyä kohti kiertotaloutta ja siten vähentää luonnonvarojen käyttöä.
- Suomen Malmijalostus Oy:lle esitetään yhteensä 450 milj. euron lisärahoitusta
  - 150 milj. euron lisäpääomitus käytettäväksi pääosin salkkuyritysten rahoittamiseen
  - 300 milj. euron valtuus akkuteollisuuden investointien houkutteluun Suomeen.
- Suomen Malmijalostus pyrkii houkuttelemaan Suomeen prekursori- ja katodiaktiivimateriaali-tuotantoa.
- Investointeihin osallistuisi myös yksityisiä sijoittajia.
- Toteutuessaan investoinneilla voitaisiin saavuttaa 4 500 htv:n välilliset työvoimavaikutukset.

Lisäpanostuksia työllisyyden hoitoon

- Työllisyysmäärärahoihin ehdotetaan 60 miljoonan euron lisäystä. Lisämäärärahaa suunnataan nuorille suunnattujen työvoimakoulutusten ja tulosperusteisten palvelujen hankitaan sekä yhteishankintakoulutusten ja valmennusten kautta toteutettavaan osaamiseen kehittämiseen.
- TE-toimistojen toimintamenoihin esitetään 20 milj. euron lisäystä sujuvan asiakasohjauksen varmistamiseksi.
- Nuorten psykososiaalisen tuen ONNI-hankkeen toimeenpanoon ehdotetaan 1,5 miljoonaa euroa, jonka turvin luodaan nopeutetusti digitaalinen palvelu, jonka kautta tukea tarvitsevat nuoret saavat kynnyksettömästi ja nopeasti tukea.
- Digitaalinen työllistyminen -jatkohankkeeseen esitetään 1 miljoonan euron lisärahoitusta. Hanke mahdollistaa kiinteistö- ja rakennusalan työpaikkojen ja työntekijöiden aiempaa paremman kohtaannon.
- Työllisyyden kuntakokeilussa siirretään työ- ja elinkeinotoimistojen tehtäviä kokeilun ajaksi kuntien tehtäväksi. Lisätalousarviossa esitetään 2,8 miljoonan euron lisämäärärahaa kuntakokeiluiden toimeenpanoon.

Matkailun edistäminen ja alueiden elinkeinotoiminta

- Alueiden elinkeinoelämän ja työllisyyden elvyttämistä ja aluetaloutta vahvistetaan 20 miljoonan euron lisärahoituksella. *(32.30.40 Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen)*
- Kotimaan matkailua vauhditetaan tukemalla alueiden matkailuelinkeinoja 4 miljoonalla eurolla ja laajentamalla kotimaan matkailukampanjaa 500 000 euron lisämäärärahalla.
- Lisäksi varaudutaan tukemaan pohjoisen matkailuinfrastruktuuria 5 miljoonan euron määrärahalla.

Uusiutuva energia ja vähähiilisyys

- Energiatuen myöntämisvaltuuteen esitetään 20 milj. euron lisäystä käytettäväksi suuriin demohankkeisiin.
- Kotitalouksien, yritysten ja kuntien energiatehokkuustoimia pyritään edistämään lisäämällä alueellista energianeuvontaa, johon esitetään 1 milj. euron lisäystä (32.20.20. *Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen)*
- Sähkölatausasemainfrastruktuurin laajentamiseen esitetään 1 milj. euron lisämäärärahaa.
- ELY-keskusten toimintamenoihin lisäystä 1,3 miljoonaa euroa pientalojen öljylämmityksestä luopumisavustusten käsittelyyn.

Muita lisäyksiä

- Yritysten kehittämishankkeisiin esitetään valtuuden 25 milj. euron lisäystä käytettäväksi pk-yritysten investointien ja toiminnan kehittämisen rahoittamiseen kilpailukyvyn parantamiseksi ja kasvun mahdollistamiseksi.
- Business Finlandin toimintamenoihin esitetään 0,7 milj. euron lisäystä, jolla käynnistetään sahateollisuuden menekinedistämisohjelma uusien markkina-alueiden löytämiseksi ja 1 milj. euron lisäystä, jolla tuetaan valmistavan teollisuuden uusien asiakkuuksien hankintaa.
- Kilpailu- ja kuluttajavirastolle toimintamenoihin lisäystä 365 000 euroa EU:n kuluttajasuojalainsäädännön toimeenpanotehtäviin.
- Patentti- ja rekisterihallitukselle lisäystä 1 milj. euroa yritys- ja yhteisötietojärjestelmän kustannuksiin ja 0,25 milj. euroa yhdistysrekisterin tietojärjestelmien saavutettavuusvaatimuksiin. Lisäksi vähennyksenä 2,7 milj. euroa EU:n yhtenäispatenttijärjestelmän voimaantulon siirtymisen johdosta.
- Energiaviraston toimintamenoihin lisäystä 0,24 milj. euroa lisääntyviin tehtäviin ja tietojärjestelmämuutoksiin.

Muita muutoksia

- Arviomäärärahojen tarkennuksia
  - Momentin siirrot EU:n innovaatiorahastoon arviomäärärahaa esitetään vähennettäväksi 16 milj. eurolla, joka aiheutuu päästöoikeuden hinnan laskusta
  - Business Finlandin lainojen arviomäärärahaan ehdotetaan maksatusarvioiden tarkentumisesta johtuen 25 milj. euron lisäystä.
  - Tuotonvaihto- ja suojausmenoihin esitetään korkotason muutoksesta johtuen 3,1 milj. euron lisäystä.

- EU:n rakennerahastojen ohjelmakauden 2014-2020 purkautuva valtuuksia ehdotetaan uudelleenbudjetoitavaksi 62,4 milj. euroa.
  - Toimenpiteellä varmistetaan ohjelmakauden 2014—2020 täysimääräinen toteutuminen
- Päästöoikeuden hinnan laskusta johtuen huutokauppatulojen arvioidaan laskevan 84 miljoonalla eurolla talousarvion 327 milj. euron tasosta 243 milj. euroon.
- Lisäksi lukuisia määrärahojen siirtoja, uudelleenbudjetointeja ja päätösosien tekstitäsmennyksiä